ja satama (0.3) va e de – reparationer i ett samtal i Kotka

Sofie Henricson

Till Svenskfinland hör även små svenskspråkiga samhällen som lever på helt finskspråkiga orter. Dessa orter kallas *svenska språköar i Finland*; de fyra största är Björneborg, Kotka, Tammerfors och Uleåborg. De här är viktiga finska industriorter, kända bl.a. för såg-, träförädlings- och pappersindustrin. Svenskan har långa anor på dessa orter, men idag utgör de svenska minoriteterna endast mellan 0,2 och 1,1 % av befolkningen. I Tammerfors finns det största antalet svenskspråkiga, drygt 1 000, dvs. 0,5 % av stadens cirka 200 000 invånare. Kotka har däremot den största andelen svenskspråkiga invånare, drygt 1 % av stadens cirka 55 000 invånare är svenskspråkiga. Uppgifterna gäller för år 2004 och är hämtade från Statistikcentralens (2006) webbplats på adressen http://statfin.stat.fi. På alla fyra orter finns barnträdgård, grundskola och gymnasium på svenska.

Mitt avhandlingsprojekt handlar om svenska ungdomssamtal på dessa språköar. Svenskt talspråk på de här orterna har inte mig veterligen undersökts tidigare. Syftet med undersökningen är att ur ett kontaktlingvistiskt perspektiv belysa språkliga fenomen i svenska ungdomssamtal på språköar i Finland samt ge en diakron och synkron beskrivning av språkkontakten på samhällsnivå. Ett resultat av den intensiva och asymmetriska kontaktsituationen mellan svenska och finska är att svenska ungdomssamtal på dessa orter, i den mån sådana alls förekommer, förs av samtalsdeltagare med mycket varierande språklig bakgrund. Språkligt utgör informanterna en mycket blandad grupp, en del har entydigt antingen svenska eller finska som modersmål, men de flesta är tvåspråkiga i varierande grad.

En aspekt som säger något om deltagarnas språkliga orientering samt om samtalens språkliga sammansättning överlag är hur s.k. reparationer fungerar. Sålunda behandlar det här bidraget reparationer i ett samtal inspelat bland ungdomar som går i Kotka svenska samskola, den östligaste svenska skolan i världen. Kotka är en betydande hamn- och industristad i landskapet Kymmenedalen i Södra Finlands län.

Material och metod

Materialet består av drygt 11 timmar inspelade gruppsamtal, varav cirka 7 timmar även är videofilmade. Materialet har jag samlat in bland gymnasieelever våren 2001 och våren 2006. Samtalen är arrangerade, inspelade i skolmiljö och består inte alltid av täta kompisgrupper, fastän alla som deltar känner varandra från förut. I några fall är ungdomarna vana att tala svenska sinsemellan, men oftast är deras umgängesspråk finska. I dessa fall är samtalen svenska endast eftersom jag bad informanterna tala svenska. Trots det blir en del samtal mycket lediga.

Samtalet som behandlas i detta bidrag är inspelat i Kotka år 2001 och omfattar cirka 45 minuter. Det är inte videofilmat. Fyra 16–17-åriga ungdomar deltar i samtalet förutom samtalsledaren. Deltagarna har en övervägande finskspråkig bakgrund, men har gått i svenskspråkig skola sedan lågstadiet. Tre av ungdomarna bor i Pyttis, en i Kotka. Pyttis är en tvåspråkig kommun väster om Kotka. Under samtalet diskuteras bl.a.

sommarplaner, musik, film, läxor, lärare och kvällsprogram. I samtalet används en hel del finska ord. Alla finska inslag som förekommer i utdragen översätts eller förklaras i dubbla parenteser, medan de som behandlas i analyserna även översätts i den löpande texten. I exemplen har de rader som diskuteras närmare utmärkts med pilar.

Den teoretiska utgångspunkten är interaktionell lingvistik (se t.ex. Steensig 2001: 12–14; Lindström 2006). I enlighet med dess metodologiska grund Conversation Analysis (sv. samtalsanalys, se bl.a. Londen 1995: 17–24; Norrby 2004: 32–47) försöker jag i min analys utgå ifrån det som framgår av själva interaktionen.

Reparationer och deras funktioner

Reparation är vid sidan av turtagning och sekvensstruktur en av grundstenarna i samtalsorganisationen (se t.ex. Hakulinen 1997: 16). Reparation är en term som inom samtalsanalysen används som ett sammanfattande begrepp för olika sätt att hantera problem eller svårigheter i att tala, höra och förstå talet i ett samtal (se t.ex. Schegloff, Jefferson & Sacks 1977: 361; Sorjonen 1997: 111; Schegloff 2000: 207). Reparation utgör en resurs för deltagarna, med hjälp av reparationer kan de i realtid upprätthålla och återinföra en gemensam förståelse i interaktionen (Lindström u.u. kapitel 5). Reparationssekvenser avbryter det pågående interaktionella förloppet och ger deltagarna möjlighet att reda ut något som de upplever vara problematiskt.

Samtalsanalytiska studier av reparation utgår inte ifrån att någon del av talet skulle vara felaktig eller en avvikelse, utan med reparation avses sådana fall där det framgår att deltagarna själva upplever någon del som problematisk, denna del kan sedan i princip utgöra vad som helst i diskursen (Sorjonen 1997: 112). Som Schegloff m.fl. (1977: 363) konstaterar kan reparationer även förekomma då inget hörbart fel eller misstag föreligger; ett hörbart fel behöver inte heller leda till en reparation. I begreppet reparation inkluderas här även vissa fall av omstarter, tydliga ordsökningar och korrigeringar (se Henricson u.u. 2007 för närmare resonemang; jfr bl.a. Schegloff m.fl. 1977: 363; Fox, Hayashi & Jasperson 1996: 189; Sorjonen 1997: 118–119; Schegloff 2000: 207–209; Steensig 2001: 177, 187–188; Kurhila 2006: 21, 91).

Reparationer kan fylla en mängd olika funktioner, men här diskuteras endast vilka funktioner reparationerna fyller i det aktuella samtalet från Kotka. Fokus ligger på vilken uppgift reparationen har, vilket är starkt förknippat med den sekventiella kontexten och den situation i vilken reparationen förekommer (Sorjonen 1997: 116). I analyserna utgår jag ifrån hur reparationssekvensen fungerar i sin kontext, dvs. hur reparationen initieras och utförs samt hur deltagarna reagerar på den.

Ett vanligt sätt att indela reparationerna utgår ifrån vem som initierar och vem som utför reparationen. Självinitierad reparation innebär att talaren själv initierar en reparation på sitt eget yttrande, medan annaninitierad reparation används då en talare initierar en reparation på någon annans yttrande (se t.ex. Schegloff, Jefferson & Sacks 1977: 364). Såväl självinitierad som annaninitierad reparation kan leda till att talaren själv utför reparationen, till att en annan talare utför reparationen eller till ett misslyckande, dvs. att ingen reparation utförs och problemet skjuts undan (Schegloff, Jefferson & Sacks 1977: 364). I följande genomgång behandlas de självinitierade reparationerna först, varefter de mindre frekvent förekommande annaninitierade reparationerna diskuteras. Diskussionen belyses med några korta samtalsutdrag utan ingående analyser; därtill analyseras två exempel i detalj.

Enligt Sorjonen och Laakso (2005: 259) kan reparationsfunktionerna placeras in på ett kontinuum. Neutrala korrigeringar, såsom fonologiska eller andra felsägningar ligger i ena änden och mer interaktionella självreparationer, med vilka talaren kan omformulera något som väcker eller kunde tänkas väcka oenighet eller annars är känsligt, befinner sig i den andra änden. I mitten finns de reparationer, med vilka talaren omformulerar det sagda så att det blir tydligare för de andra deltagarna. I det följande ges en översikt av de funktioner reparationerna i det studerade samtalet fyller utifrån tanken om ett kontinuum från neutrala till interaktionella reparationer.

Självinitierade reparationer

Med tanke på funktionen hör korrigeringarna till de mest neutrala självinitierade reparationerna. Här ingår korrigeringar av felsägningar, som *om man kommer fem minuter försenad så får man kom- int komma på timmen*, men även grammatiska korrigeringar. I de fall då en utebliven korrigering kunde ha lett till missförstånd, har jag ansett funktionen vara neutralt korrigerande. Då potentiellt felaktigt formulerade konstruktioner däremot korrigeras fastän de inte kunde leda till missförstånd kunde korrigeringen även tolkas som en signal på att talaren strävar efter att tala korrekt, t.ex. att finna den rätta prepositionen, såsom *int ha ja i på högstadie vari*, där prepositionen *i* byts ut mot *på*, även om båda prepositionerna i själva verket kunde användas.

Reparationer som görs i syfte att finna rätt ord, uttryck eller grammatisk form är den allra vanligaste reparationstypen i mitt material. Många av ordsökningarna i det aktuella samtalet fyller uppenbarligen ingen annan funktion, även om några även tyder på att det eftersökta ordet är känsligt eller diskutabelt.

De ordsökningssekvenser som endast fyller den neutrala funktionen att finna rätt ord, uttryck eller grammatisk form är speciellt intressanta eftersom de belyser deltagarnas orientering mot en viss språklig identitet. Hur deltagarna söker efter ord tillkännager dem som antingen modersmålstalare eller andraspråkstalare. I det här samtalet finns det många ordsökningssekvenser som ger ett intryck av att utföras av en andraspråkstalare av svenska. Detta intryck är en följd av flera faktorer, bl.a. av att ordsökningarna även är lexikalt markerade och kännetecknas av ospecificerade sökord och frågor (jfr Kurhila 2006: 100; Lehti-Eklund 2006: 128). Ordsökningarna initieras inte med finska uttryck eller sökord, däremot är en del sökande uttryck inte idiomatiska svenska formuleringar, bl.a. *va heter såndän* och *va e hans namn*.

Ett annat påfallande drag som stöder denna analys är att ordsökningarna kan vara inkongruenta. Med inkongruenta ordsökningar avser jag att sökordet eller reparationsinitiativet inte går ihop med reparationen, såsom i *där e dedär (1.1) där dom ha gjort såndän stor (0.4) byggnader där å*, där pronomenet *såndän* och adjektivet *stor* projicerar ett substantiv i utrum singularis, även om reparationen utförs med ett substantiv i pluralis, *byggnader*. Som i exemplet ovan är det typiskt att sökningen markeras av partiklar (här det idiomatiska finlandssvenska uttrycket *dedär*, se Londen 2000) samt pauser. Det är påfallande att talaren själv eller en annan talare i ungefär en fjärdedel av alla självinitierade ordsökningar föreslår ett finskt ord som lösning på ordsökningssekvensen. Vissa ordsökningssekvenser avslutas med avvikande konstruktioner, som *utomlandingar* eller *int förra åre men sen så* (här avses uppenbarligen 'utlänningar' samt 'för två år sen').

De självinitierade reparationer som åtgärdar problem med hörbarhet är alla omstarter, där tal som påbörjats i överlapp med slutet av föregående tur eller initierats i överlapp med en annan tur upprepas då hörbarheten är bättre. Ofta sker mindre modifieringar i samband med upprepningen.

Bland de självinitierade reparationerna som har en förtydligande funktion återfinns ordsökningar, preciseringar och parentetiska inskott. De förtydligande reparationerna kontrollerar vanligen även den intersubjektiva förståelsen, dvs. att de andra hänger med och på rätt sätt tolkar det som sägs. En del av dessa tyder på att talaren inte förutsätter att alla deltagare delar samma gemensamma referensram, då det parentetiska inskottet ger de oinvigda ytterligare information.

Reparationer med vilka talaren ändrar sig och väljer en annan formulering, ibland ett annat ord, men även ofta en annan konstruktion är ett sätt för talaren att omformulera sig. Modifieringar och omformuleringar utför ofta arbetet att tona ner ett starkt ordval eller alltför kategoriskt uttalande, såsom i *ja förstår int vaffö: alla tro: liksom alla från finska skolor eller int alla men några liksom (.hh) att vi kan prata bara svenska.* Reparationen initieras med konjunktionen *eller*, varefter omformuleringen inleds med konjunktionen *men*; detta är typiskt för liknande konstruktioner.

Målet att få eller försäkra sig om ordet eller uppmärksamheten kan ofta spåras i samma reparationssekvens, i en del av omstarterna och ordsökningarna. Omstarterna som åtgärdar problem med hörbarhet kan samtidigt anses fylla funktionen att försäkra sig om de andras uppmärksamhet. De förekommer i samband med överlapp och kan bl.a. fungera som ett sätt för talaren att etablera sin rätt till nästa tur, då det överlappande talet och omstarten tyder på att en kamp om ordet pågår (Lindström 2002: 28). Genom att starta om med sin tur visar talaren att hon har för avsikt att ta över turen och försäkrar sig samtidigt om att de andra hört inledningen som hamnat i överlapp med en annan tur. Hur stark denna kamp är varierar dock. I de flesta fall är det fråga om två talare som försöker inleda en tur samtidigt. Då kan omstarten tolkas som ett tecken på att en verklig kamp om ordet förs, där den som startar om vinner över den som låter bli att göra det. I andra fall förekommer omstarten efter överlapp mot slutet av den förra talarens tur, då turen i varje fall nått en möjlig slutpunkt och då reparationen närmast fyller funktionen att åtgärda eventuella problem med hörbarheten.

Då den som inlett en ordsökning vänder sig till de andra för att få hjälp fungerar reparationsinitiativet som en invitation till de andra att delta, något som ofta leder till en kollaborativt utförd ordsökningssekvens (se t.ex. Steensig 2001: 184). Även då den som initierar ordsökningen inte ställer en fråga kan ordsökningen riktas till de andra genom att blicken riktas mot dem, men eftersom det aktuella samtalet inte är videofilmat kan jag inte alls ta upp sådana fall.

I följande exempel 1 ingår en självinitierad men kollaborativt utförd ordsökningssekvens, som jag finner belysande för diskussionen om deltagarnas språkliga profilering. Utdraget ingår i en diskussion om sommarfestivaler, i avsnittet diskuteras stadens sommarfestival och exakt var den ordnas. Ordsökningssekvensen inleds på rad 5 och på rad 11 inbjuder Ina de andra deltagarna att medverka.

(1) Hamnen

```
01    S:    men hu e de alltså ha di int flytta
02          Meripäivät (('sommarfestival')) att de
03          int mera får ha: dom där helt i stranden
04          (1.2: buller)
→ 05  I:    dom e någo (0.2) dom»
06    A:    (-)
07          (0.3)
→ 08  I:    »dom
09    S:    ja ha int sitt dom
10          (0.6)
→ 11  I:    dom e där i (0.2) dedär va e de
12          (0.3)
→ 13  L:    °satama° (('hamn'))
14          (0.4)
→ 15  I:    ja satama (0.3) va e de
16          (0.5)
17    S:    a[ha
→ 18  I:    [hamnen (0.5) ham[nen
19    S:                     [aha okej=
20    I:    =dom e där å liksom de- (0.3) man måst
            beta[la
```

Sekvensen börjar med samtalsledarens (S) fråga om exakt var sommarfestivalen ordnas. Efter en betydande paus tar Ina på rad 5 nästa tur genom att inleda den framåtriktade reparationssekvensen med att upprepa pronomenet *dom* tre gånger på rad 5 och 8 och ta pauser i sitt tal. Ina återanvänder pronomenet *dom*, som i den här sekvensen introduceras av S på rad 3, och som syftar på sommarfestivalen *Meripäivät* i finsk pluralis. På rad 11 fortsätter Ina sökningen, åter med samma sökord *dom*, denna gång följt av den påbörjade verbfrasen *e där i* (notera att *där i* redan förekom i S fråga på rad 3), som projicerar en plats. Efter en kort paus fortsätter Ina ordsökningen på samma rad med partikeln *dedär*, följt av den mycket ospecificerade frågan *va e de*, en lexikal markör på att en ordsökning pågår; jfr *mitä se on* 'va e de' i Kurhilas (2006: 100) studie av finska samtal mellan S1- och S2-talare. Lisa föreslår lågmält det finska substantivet *satama* ('hamn'), vilket Ina på rad 15 godkänner som ordet hon letar efter, med responspartikeln *ja* följt av *satama* i finsk grundform. Efter en kort paus upprepar Ina sin fråga från rad 11, med vilken hon indikerar att sökningen inte är slutförd, även om hon godkänner Lisas finska förslag som sökord. På rad 18 kommer hon själv på det svenska ordet, men det är påfallande att hon efter en halv sekunds paus upprepar ordet hon letade efter, som om hon smakade på ordet och memorerade det för kommande bruk. Att Ina inte nöjer sig med Lisas lågmälda finska förslag på rad 13 förstärker intrycket av en S2-ordsökningssekvens, samtidigt som Ina orienterar sig mot rollen som en talare som vill lära sig svenska och tala så svenskt som möjligt.

Annaninitierade reparationer

Jag har identifierat tre funktioner för de annaninitierade reparationerna, nämligen att 1) åtgärda problem med hörbarhet, 2) åtgärda problem med förståelse och 3) påvisa oenighet. Jag anser att deras interaktionella funktion ökar från grupp 1 till grupp 3.

En del annaninitierade reparationer ser inte ut att fylla andra funktioner än att åtgärda problem med hörbarhet, då reparationsinitieraren inte har hört någon del av eller något alls av den föregående talarens tur. Dessa utgör endast ett kort uppehåll i det interaktionella förloppet, men ändrar inte det fortsatta förloppet. Då problemet är hörbarhet är reparationsinitiativet ofta mycket öppet (se Drew 1997); i detta samtal förekommer *hm*, *mm*, *va* och även det mycket explicita *VA ja hör ingenting*. I motsats till de självinitierade reparationerna kan de annaninitierade reparationerna även nyttja finska reparationsinitiativ; i det studerade samtalet initierar de finska frågeorden *häh*, 'va' och *missä* 'var' reparationer av en annan talare. Efter reparationsinitiativet utförs reparationen genom att problemturen upprepas, ofta med mindre modifieringar men i vissa fall även helt utan modifiering. Därefter fortsätter deltagarna med diskussionen som avbröts av reparationssekvensen.

Då reparationen initieras i syfte att förstå innebörden, få ytterligare förklaringar eller preciseringar av vad som avses, är reparationsinitiativen inte lika öppna. De tar vanligen fasta på någon viss del av den föregående turen, t.ex. så att några ord av en tidigare tur reaccentueras (Linell 2005: 260) i reparationsinitiativet, varefter reparationen utförs med en närmare förklaring eller precisering av primäryttrandet eller varför det sades. Den som initierar reparationen kan sedan nöja sig med det, eller också kan en längre reparationssekvens uppstå, som i exempel 2. I detta utdrag frågar Nilla de andra när tv-serien Roswell börjar, vilket leder till en längre reparationssekvens.

(2) Don't know don't care

```
   L:   va (he[ter den dä
N:          [när börjar annars roswell
        (0.5)
I:   hä ((finska för 'va'))
N:   när börjar roswell
        (0.9)
I:   @don't know don't care@
        (0.7)
X:   @mm@
        (0.7)
X:   *mh*
        (0.4)
L:   don't know don't care
        (0.3)
I:   m
        (0.8)
L:   ti[ttar du int på den
X:     [s-
        (0.3)
I:   °nä°
        (0.4)
L:   de e bä[sta serien
X:          [mt
        (0.2)
L:   DU PRATA JÄTTE[MYCKE
I:                 [JA ja men nu ha de blivi
     helt toki liksom
        (0.3)
I:   mt (0.2) ja att jee
        (0.4)
```

```
31    A:      (int alls [-)
32    L:                [ja [(-)alla pratar om den
33    I:                    [de dä (-)
→ 34  N:      de dä jul julepisoden så de va helt från
35            #reven#
```

Sekvensen börjar med en kort annaninitierad reparationssekvens som behandlas som ett hörbarhetsproblem. På rad 2 frågar Nilla när tv-serien börjar, men hennes fråga inleds i överlapp med Lisas tur på första raden. Efter en paus initierar Ina på rad 4 en reparation på Nillas tur, och använder då det öppna finska reparationsinitiativet *hä*, som på svenska närmast motsvaras av *va*. Nilla tolkar Inas reparationsinitiativ som ett hörbarhetsproblem, och upprepar sin fråga på rad 5; dock utelämnar hon denna gång diskurspartikeln *annars*.

Inas svar kommer på rad 7 efter närmare en sekunds paus, då hon uttrycker ointresse för och okunskap om när serien börjar genom att kodväxla till engelska och använda förställd röst. Därefter följer ett par minimala och svårtolkade turer och pauser, varefter Lisa på rad 13 initierar en reparation på Inas tur, genom att upprepa hela yttrandet *don't know don't care*, med en ifrågasättande "hur så"-intonation, som visar att hon finner Inas tur förbryllande i detta sammanhang. Ina svarar på reparationsinitiativet med den minimala responsen *m* på rad 15, som antyder att hon står fast vid sitt tidigare yttrande och inte har för avsikt att ge närmare förklaringar. På detta sätt avvisar hon Lisas reparationsinitiativ. Efter en paus på 0.8 sekunder initierar Lisa en ny reparation på rad 17 med den direkta frågan *tittar du inte på den*, där *den* syftar på tv-serien Roswell. Ina ger ett nekande svar på rad 20, bestående av nekningsordet *nä* som uttalas lågmält, varefter Lisa efter en kort paus kommer med ett omdöme på rad 22: *de e bästa serien*.

Därefter fortsätter Lisa fråga hur det kommer sig att Ina förhåller sig så likgiltigt till tv-serien, hon höjer rösten och konstaterar med en något insisterande intonation på rad 25 *DU PRATA JÄTTEMYCKE*. Genom att välja preteritum antyder Lisa att hon vet att Ina i varje fall förut talade mycket om serien. Först nu börjar Ina, i överlapp med Lisa, utföra reparationen på rad 26. Med sitt yttrande såväl godkänner som underkänner hon Lisas inlägg. Hon inleder turen med att acceptera Lisas yttrande, det stämmer att hon gillade serien förut. Konjunktionen *men* följt av tidsadverbialet *nu* talar dock om att situationen därefter har förändrats. En förklaring till att hon har ändrat åsikt om tv-serien följer, den har blivit *helt toki liksom*. Inas yttrande på rad 29 är oklart, men kunde eventuellt utgöra ett försök till att fördjupa förklaringen. På rad 32 insisterar Lisa att *alla pratar om den* (dvs. även Ina). Turen inleds med responspartikeln *ja*, vilken eventuellt hänvisar till Annas tur på rad 31. På rad 34 kommer Nilla in som en medlare i konflikten, hon understöder delvis Ina genom att nämna en episod som inte var bra, samtidigt som hon inte utdömer serien i sig. Med detta yttrande avslutas reparationssekvensen och deltagarna fortsätter tala om andra tv-program.

De olika reparationsgrupperna flyter in i varandra. I exemplet ovan, som jag anser utföra det interaktionella arbetet att åtgärda problem med hörbarhet samt förståelse, kan även tecken på oenighet spåras. Då reparationsinitiativet har funktionen att påvisa oenighet blir den interaktionella funktionen mer påtaglig, reparationsinitieraren och den vars yttrande blir reparerat måste förhandla sig fram till vilken uppfattning som anses vara den rätta eller vems syn som "vinner". Till skillnad från hörbarhets- och förståelsereparationerna såväl initieras som utförs reparationerna som tyder på oenighet i mitt material även av en annan talare.

Sammanfattande slutsatser

I korthet har reparationerna i det aktuella samtalet följande funktioner: 1) korrigera fel, 2) söka ord, formulering eller grammatisk form, 3) åtgärda problem med hörbarhet, 4) tydliggöra, 5) försäkra förståelse, 6) tona ner en kategorisk/känslig formulering, 7) få/försäkra sig om uppmärksamhet/ordet, 8) inbjuda någon/några att delta och 9) signalera oenighet. I denna ordning står funktionerna i stigande interaktionell ordning.

För diskussionen om deltagarnas orientering mot en roll som modersmålstalare eller andraspråkstalare är de mer neutrala reparationerna mest givande. Då språkliga fel korrigeras fastän de inte leder till missförstånd kan det även anses signalera en strävan efter att tala språkligt korrekt, vilket kan vara speciellt viktigt för en andraspråkstalare. Om en andraspråkstalare gör språkliga fel är risken större att hon anses behärska språket bristfälligt än om en modersmålstalare gör samma fel, då felet troligen tolkas som en obetydlig lapsus. Reparationerna kan tillföra denna diskussion en ytterligare dimension genom att säga något om hur talaren profilerar sig, vilken ståndpunkt talaren själv intar och medvetet eller omedvetet signalerar till de andra deltagarna.

I det aktuella samtalet tyder ordsökningssekvenserna ofta på en identitet som andraspråkstalare och en del antyder även inlärarattityder. Detta framträder av att sökorden och frågorna ofta är mycket ospecificerade, ordsökningarna är lexikalt markerade och ibland inkongruenta. Därtill löses många ordsökningssekvenser med ett finskt ord eller avvikande uttryck. En del sökande uttryck utgörs inte heller av idiomatiska svenska uttryckssätt. De självinitierade ordsökningarna initieras inte med finska uttryck eller sökord, medan de annaninitierade reparationerna även kan nyttja finska reparationsinitiativ.

Litteratur

Drew, P. (1997). 'Open' class repair initiators in response to sequential sources of troubles in conversation. *Journal of Pragmatics* 28, 69–101.

Fox, B. A., M. Hayashi & R. Jasperson, (1996). Resources in repair: a cross-linguistic study of syntax and repair. I: *Interaction and grammar*, 185–237. Red. E. Ochs, E. A. Schegloff & S. A. Thompson. Cambridge: Cambridge University Press.

Hakulinen, A. (1997). Johdanto. I: *Keskustelunanalyysin perusteet*, 13–17. Red. L. Tainio. Tammerfors: Vastapaino.

Henricson, S. (u.u.). Om reparationer i ett gruppsamtal i Kotka. I: *Språk och interaktion 1*. Nordica Helsingiensia. Red. J. Lindström.

Kurhila, S. (2006). *Second Language Interaction*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Lehti-Eklund, H. (2006). Att planera och reparera. Skillnader mellan talare av svenska som förstaspråk och andraspråk. I: *Lekt och lärt. Vänskrift till Jan Einarsson 2006*, 120–131. Red. S. Ask, G. Byrman, S. Hammarbäck, M. Lindgren & P. Stille. Rapporter från Växjö universitet 16. Växjö: Växjö University Press.

Lindström, J. (2002). Från satsschema till turschema? Förfältet i fokus. *Språk och stil* NF 11, 25–80.

Lindström, J. (2006). Interactional linguistics. I: *Handbook of Pragmatics, Installment 2006*. Red. J. Verschueren & J.-O. Östman. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Lindström, J. (u.u.). Tur och ordning. En introduktion till svensk samtalsgrammatik. Manuskript. Citerat 13.9.2006: http://www.nord.helsinki.fi/samgram/.

Linell, P. (2005). En dialogisk grammatik? I: *Samtal och grammatik. Studier i svenskt samtalsspråk*, 231–328. Red. J. Anward & B. Nordberg. Lund: Studentlitteratur.

Londen, A.-M. (1995). Samtalsforskning: en introduktion. I: *Folkmålsstudier 36*, 11–52. Red. A.-M. Ivars & P. Slotte. Helsingfors: Institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur.
Londen, A.-M. (2000). *å dedär(an) å*. Att leta efter ord på finlandssvenska. I: *Svenskan i Finland 5*, 150–163. Red. K. Keski-Raasakka & P. Söderholm. Joensuu: Joensuu universitet.
Norrby, C. (2004). *Samtalsanalys – så gör vi när vi pratar med varandra*. 2:a upplagan. Lund: Studentlitteratur.
Schegloff, E. A. (2000). When 'Others' initiate Repair. *Applied Linguistics 21*, 205–243.
Schegloff, E. A., G. Jefferson & H. Sacks (1977). The Preference for Self-Correction in the Organization of Repair in Conversation. *Language* 53, 361–382.
Sorjonen, M.-L. (1997). Korjausjäsennys. I: *Keskustelunanalyysin perusteet*, 111–137. Red. L. Tainio. Tammerfors: Vastapaino.
Sorjonen, M.-L. & M. Laakso (2005). Katko vai *eiku*? Itsekorjauksen aloitustehtävät ja vuorovaikutustehtävät. *Virittäjä* 2/2005, 244–271.
Statistikcentralen (2006). Citerat 13.9.2006: http://statfin.stat.fi.
Steensig, J. (2001). *Sprog i virkeligheden. Bidrag til en interaktionel lingvistik*. Århus: Aarhus Universitetsforlag.